

Προς: κ. Διευθυντή Γραφείου Υπουργού κας Α. Μενδώνη
κ. Πλατίτσα
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Μπουμπουλίνας 20 - 22, 106 82 Αθήνα
Φαξ: 210 8201435
E-mail: grdypourgou@culture.gr, kplatitsas@culture.gr, minoff@culture.gr

Αθήνα	9 Οκτωβρίου 2020
Αρ. Πρωτ.:	44832
Αρμόδια	Εύα Μουστάκα
T:	2132147800
E-mail:	legal@opi.gr, president@opi.gr

Θέμα: Διαβίβαση απόψεων ΟΠΙ επί της με αριθ. 1639/22.05.2020 Ερώτησης – Αναφοράς Βουλευτή κ. Χαρακόπουλου

Αξιότιμε κ. Πλατίτσα,

Αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στη με αριθ. πρωτ. ΟΠΙ 44832 ερώτηση – αναφορά του Βουλευτή κ. Μάξιμου Χαρακόπουλου ζητήματα, και ειδικότερα ως προς τα αιτήματα που τίθενται στο Παράρτημα II αυτής, θα θέλαμε στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, να σημειώσουμε τα ακόλουθα:

Αρχικά, τα **αιτήματα με αριθ. 2, 4, 5 και 8** εκφεύγουν, λόγω της φύσης τους, του πεδίου των νομοθετικών και βάσει του καταστατικού του κειμένου αρμοδιοτήτων του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ), καθότι αφορούν αντίστοιχα στην εφαρμογή μειωμένου Φ.Π.Α. στα ηλεκτρονικά βιβλία, τη διάθεση κονδυλίων για την ανακούφιση από τις επιπτώσεις της πανδημίας, την προκήρυξη προγραμμάτων ΕΣΠΑ για τον ειδικώς οριζόμενο σκοπό, καθώς και την έκδοση Εγκυκλίου από το Υπουργείο Εργασίας.

Ως προς το **αίτημα με αριθ. 7**, το οποίο αφορά στα έξοδα διαχείρισης των Οργανισμών Συλλογικής Διαχείρισης (ΟΣΔ), θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι οι σχετικές προβλέψεις στον ν. 4481/2017¹, ο οποίος εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων μας, όπως αυτές αφορούν στον ορισμό της εν λόγω έννοιας, στο ανώτατο ύψος των εξόδων αυτών και σε άλλες ρυθμίσεις, **δεν περιλαμβάνουν αναφορά στο ζήτημα της εφαρμογής Φ.Π.Α..**

¹ Ν. 4481/2017 (ΦΕΚ Α'100/20.07.2017) για τη «Συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων, χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικές χρήσεις μουσικών έργων και άλλα θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού», όπως είναι διαθέσιμος στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://opi.gr/vivliothiki/4481-2017>.

Προς επιβοήθηση, ωστόσο, του έργου σας, καθώς και των αρμοδίων Υπουργείων, θα θέλαμε να σημειώσουμε ότι ως “έξοδα διαχείρισης” νοούνται βάσει της περίπτ. ια) της παρ. 1 του α. 4 του ν. 4481/2017, τα **«ποσά που χρεώνονται, κρατούνται ή συμψηφίζονται από έναν οργανισμό συλλογικής διαχείρισης στα έσοδα από δικαιώματα ή στο εισόδημα που προκύπτει από την επένδυση των εσόδων από δικαιώματα, προκειμένου ο οργανισμός να καλύψει τα έξοδά του που προκύπτουν από τη διαχείριση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικών δικαιωμάτων. Για τους οργανισμούς συλλογικής προστασίας ως «έξοδα διαχείρισης» νοούνται τα ποσά που χρεώνονται, κρατούνται ή συμψηφίζονται στις εισφορές των μελών τους»**.

Με βάση δε τη ρητή πρόβλεψη της παρ. 1 του α. 17 του ν. 4481/2017, **τα έσοδα από δικαιώματα δεν αποτελούν ίδιο περιουσιακό στοιχείο των ΟΣΔ** και οι τελευταίοι συνακόλουθα οφείλουν να επιδεικνύουν επιμέλεια όσον αφορά στη συλλογή και τη διαχείρισή τους.

Όπως υποστηρίζεται και στη σχετική θεωρία, πρόκειται για **εξειδίκευση της γενικότερης υποχρέωσης επιμέλειας των ΟΣΔ**, βάσει του α. 11 του ν. 4481/2017, το οποίο επιβάλλει τη γενική αρχή στους τελευταίους να ενεργούν με γνώμονα το **βέλτιστο συμφέρον των δικαιούχων**, όπως απορρέει ιδίως από τη φύση της λειτουργίας τους ως διαχειριστών δικαιωμάτων τρίτων, αλλά και από τη σύναψη της σύμβασης ανάθεσης διαχείρισης με τους δικαιούχους αυτή καθαυτή.

Σε αυτό το πλαίσιο, τίθεται ακόμη υπ’ όψιν σας η πρόβλεψη της παρ. 6 του α. 17 του ανωτέρω νομοθετήματος, η οποία ρυθμίζει το ζήτημα της “τύχης” των εσόδων από δικαιώματα σε περίπτωση πτώχευσης ΟΣΔ ή Ανεξάρτητης Οντότητας Διαχείρισης (ΑΟΔ) του α. 50, σύμφωνα με την οποία τα έσοδα από δικαιώματα, τα έσοδα που προκύπτουν από την επένδυση των εσόδων από δικαιώματα που περιέχονται στους ειδικώς οριζόμενους ξεχωριστούς λογαριασμούς², οι απαιτήσεις από δικαιώματα και η εύλογη αμοιβή του άρθρου 18 του ν. 2121/1993 (για την ιδιωτική αναπαραγωγή), **δεν ανήκουν στην πτωχευτική περιουσία της παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 3588/2007 (Α’153) (Πτωχευτικός Κώδικας) και αποχωρίζονται υποχρεωτικά από αυτήν υπέρ των δικαιούχων - μελών, όπως αυτοί εκπροσωπούνται**.

Ως προς το **αίτημα με αριθ. 1**, ήτοι τη ρύθμιση του ζητήματος του δημόσιου δανεισμού, έχει διαβιβαστεί στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού δυνάμει του με αριθ. πρωτ. ΟΠΠ 44579/22.09.2020 εγγράφου, νέα -με ορισμένες βελτιώσεις- νομοθετική πρόταση εκ μέρους μας έπειτα από τον συνυπολογισμό και των τελικών προτάσεων του ΟΣΔ ‘ΟΣΔΕΛ’ σχετικά. Όπως είχε σημειωθεί και στο ανωτέρω έγγραφο, πρόκειται όντως για ζήτημα που εκκρεμεί από το 2017 και αποτελεί πάγιο αίτημα των δικαιούχων προστασίας πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων στο χώρο του βιβλίου.

Ως προς το **αίτημα με αριθ. 3**, ήτοι το ζήτημα της ενσωμάτωσης στο εθνικό μας δίκαιο της **Οδηγίας 2019/790 για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα στην ψηφιακή ενιαία αγορά**, και δη της ρύθμισης στην οποία γίνεται αναφορά

² Περίπτ. α) παρ. 2 α. 17 ν. 4481/2017, σύμφωνα με την οποία «ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης τηρεί ξεχωριστά στους λογαριασμούς του: α) έσοδα από δικαιώματα και κάθε έσοδο που προκύπτει από την επένδυση εισπράξεων από δικαιώματα και β) ίδια περιουσιακά στοιχεία που διαθέτει και έσοδα που προκύπτουν από τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία, από τα έξοδα διαχείρισης ή από άλλες δραστηριότητες».

εν προκειμένω, ήτοι του α. 15 αυτής, όπως αφορά στην προστασία των εκδόσεων τύπου σχετικά με επιγραμμικές χρήσεις, και δη στην εισαγωγή ενός νέου συγγενικού δικαιώματος για τους εκδότες τύπου προκειμένου για την επιγραμμική χρήση των εκδόσεών τους από παρόχους υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι όλες οι σχετικές διαδικασίες είναι σε εξέλιξη.

Συγκεκριμένα, έχει λάβει χώρα πρόσκληση εκ μέρους του ΟΠΙ προκειμένου για την υποβολή απόψεων ή/και διατύπωση θέσεων σχετικά τόσο με τις διατάξεις της εν λόγω Οδηγίας όσο και της Οδηγίας 2019/789 για ορισμένες επιγραμμικές μεταδόσεις ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και αναμεταδόσεις τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων, στην οποία ανταποκρίθηκαν πολλοί ενδιαφερόμενοι φορείς, μεταξύ των οποίων και όλοι οι ΟΣΔ, συμπεριλαμβανομένου του ΟΣΔ 'ΟΣΔΕΛ'. Όλα τα εν λόγω έγγραφα, όπως συμπληρώνονται και από νέες σχετικές επιστολές έκθεσης απόψεων και υποβολής προτάσεων, είναι στο στάδιο της μελέτης και της επεξεργασίας προκειμένου για την κατάρτιση του τελικού σχεδίου νόμου. Παράλληλα, ο ΟΠΙ βρίσκεται σε διαρκή επικοινωνία τόσο με τους εμπλεκόμενους φορείς στη χώρα μας όσο και με τις αρμόδιες αρχές άλλων Κρατών – Μελών για τα ειδικότερα ζητήματα, ενώ παρακολουθεί όλες τις σχετικές εξελίξεις σε ενωσιακό πλαίσιο.

Τέλος, αναφορικά με το **με αριθ. 6 αίτημα**, ήτοι την αναστολή εφαρμογής του ανώτατου ύψους των εξόδων διαχείρισης των ΟΣΔ, όπως αυτό προβλέπεται δυνάμει του α. 18 του ν. 4481/2017 και θα αναλυθεί στη συνέχεια, θα θέλαμε αρχικά να αναφέρουμε ότι έχει υποβληθεί παρομοίως και από άλλους ΟΣΔ, και συγκεκριμένα από τους οργανισμούς 'Ένωση Δικαιούχων ΕΔΕΜ', 'GRAMMO', 'ΕΡΑΤΩ', ΑΠΟΛΛΩΝ', 'GEA', 'Η Αυτοδιαχείριση' και 'ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ' στο πλαίσιο και στη βάση αντιμετώπισης των υγειονομικών και οικονομικών επιπτώσεων που έχει επιφέρει, και δυστυχώς εξακολουθεί, η κρίση της πανδημίας COVID – 19.

Ως προς το περιεχόμενο της εν λόγω διάταξης, η παρ. 3 του α. 18 του ν. 4481/2017 προβλέπει ότι τα έξοδα διαχείρισης των ΟΣΔ δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις δικαιολογημένες και τεκμηριωμένες δαπάνες για τη διαχείριση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, και συγκεκριμένα ότι δεν πρέπει να υπερβαίνουν συνολικά κατά μέσο όρο ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) των ακαθάριστων εσόδων του ΟΣΔ από δικαιώματα.

Το ανωτέρω ποσοστό ισχύει και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ένας ΟΣΔ αποτελεί μέλος ενιαίου -κατά την έννοια του νόμου- ΟΣΔ, ενώ δεν ισχύει μόνο για νεοσυσταθέντες ΟΣΔ και μέχρι και για τρία (3) έτη από την έναρξη λειτουργίας τους, υπό τον όρο ότι στο τέλος κάθε διαχειριστικής περιόδου εξετάζεται και διαπιστώνεται από τη Γενική Συνέλευση³ η ανάγκη να διατηρηθεί η υπέρβαση του ανωτέρω ποσοστού (είκοσι τοις εκατό (20%)).

Περαιτέρω, ο νόμος προβλέπει ότι «εύλογη υπέρβαση» του εν λόγω ορίου επιτρέπεται ύστερα από σχετική οικονομοτεχνική μελέτη, την κατάρτιση της οποίας μπορεί να ζητήσει το Διοικητικό Συμβούλιο ενός ΟΣΔ ύστερα από πρόταση του Εποπτικού Συμβουλίου, η οποία είναι δεσμευτική και μόνο εάν τα αποτελέσματα της μελέτης γίνουν δεκτά από το τελευταίο.

³ Η το Εποπτικό Συμβούλιο για τις Ανεξάρτητες Οντότητες Διαχείρισης του α. 50.

Ως προς την εισαγωγή στο εθνικό μας δίκαιο αυτού του ανώτατου ορίου 20% ως ποσοστού κράτησης, θα πρέπει να αναφερθεί ότι εμπίπτει στο πλαίσιο της παρ. 3 του α. 12⁴ της Οδηγίας 2014/26 σύμφωνα με την οποία τα έξοδα διαχείρισης δεν (θα πρέπει να) υπερβαίνουν τις δικαιολογημένες και τεκμηριωμένες δαπάνες των ΟΣΔ για τη διαχείριση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή/και των συγγενικών δικαιωμάτων με δεδομένο ότι οι δαπάνες αυτές τελούν σε ευθεία συνάρτηση και αλληλεπίδραση -ως κρατήσεις- με τα έσοδα από τα δικαιώματα, την αμοιβή δηλαδή την οποία δικαιούνται οι δικαιούχοι για την εκμετάλλευση των δικαιωμάτων τους. Επρόκειτο δηλαδή για την ανάγκη διασφάλισης των δικαιούχων από την (ενδεχόμενη) επιβολή ενός υπερβολικού ή δυσανάλογου ποσοστού, όπως ορίζει σχετικά και η Αιτιολογική Έκθεση του ανωτέρω νομοθετήματος στο σημείο αυτό.

Ωστόσο, εν προκειμένω, το εν λόγω ζήτημα τίθεται σε απολύτως αλλότρια βάση, ήτοι στο πλαίσιο και ως απόρροια των ειδικών και έκτακτων συνθηκών που επικρατούν λόγω της πανδημίας, ως συνθηκών, μεταξύ άλλων, ανωτέρας βίας, οι οποίες συνδέονται περαιτέρω άμεσα με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις ή ακόμα και με ζήτημα βιωσιμότητας, όπως αναφέρεται στο συγκεκριμένο αίτημα.

Σε κάθε περίπτωση, πρόκειται περί ρητής νομοθετικής πρόβλεψης, η ισχύς της οποίας δεν δύναται να ανασταλεί (είτε για το αιτηθέν -στην περίπτωση κατά την οποία θα προκρινόταν η αποδοχή του εν λόγω αιτήματος είτε για μικρότερο χρονικό διάστημα) είτε στη βάση άλλων παραμέτρων, οι οποίες θα μπορούσαν να διερευνηθούν περαιτέρω, παρά μόνο με την έκδοση σχετικής νομοθετικής πράξης.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω συνδρομή προκειμένου για την επίλυση των ανωτέρω ζητημάτων.

Με εκτίμηση,

Π. Τσίρης

Πρόεδρος ΟΠΙ

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014L0026&from=EL#d1e1213-72-1>